

The role of the Mediator of Personality Traits in the Relationship between the Family of Origin's Autonomy and Academic Procrastination

ARTICLE INFO

Article Type
Research Article

Authors

Seyed Mohsen Ebrahimi¹
Rajabali Mohammadzadeh Admalaei^{2*}
Jamale Sadeghi³
Aliasghar Abbasi Asfajir⁴

How to cite this article

Seyed Mohsen Ebrahimi, Rajabali Mohammadzadeh Admalaei, Jamale Sadeghi, Aliasghar Abbasi Asfajir, The role of the Mediator of Personality Traits in the Relationship between the Family of Origin's Autonomy and Academic Procrastination, *Journal of Islamic Life Style Centeredon Health*, 2022:5(4); 323-337

1. PhD Student, Department of Psychology, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran.
2. Assistant Professor, Department of Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran (Corresponding Author).
3. Assistant Professor, Department of Psychology, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran.
4. Associate Professor, Department of Sociology, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran.

* Correspondence:

Address:
Phone:
Email: r.mohammadzadeh@pnu.ac.ir

Article History

Received: 2021/11/03
Accepted: 2022/03/02
ePublished: 2022/03/16

ABSTRACT

Purpose: The aim of this study was to investigate the mediating role of personality traits in the relationship between the independence of the family of origin and academic procrastination.

Materials and Methods: For this purpose, 300 male and female students of Babol Azad University completed the Available Family Questionnaire (FOS), Solomon and Rothblum Academic Procrastination and NEO-FFI. Data were analyzed using path analysis method through bootstrap test and structural equation modeling.

Findings: According to the research findings, although the characteristics of psychosis and empiricism have a negative effect, but all personality traits of psychosis, extraversion, empiricism, agreement and conscientiousness were able to be related to the independence of the family of origin and procrastination. Educational to play a role as a mediating variable. In fact, the growth of independence in the family by accepting responsibility and respect for other members has led to the formation of personality traits such as flexibility, curiosity and courage that affect academic achievement and reduce procrastination. While mentally ill people with less responsibility and flexibility, they often suffer from academic procrastination.

Conclusion: Therefore, in some Iranian families with lower independence, empiricism according to Iranian culture, which is important to respect the views of adults, puts these people in conflict with family and society and leads to reduced success and increased procrastination. It becomes an educational job.

Keywords: Independence of the family of origin, personality traits, academic procrastination

واژگان کلیدی: استقلال خانواده مبدا، ویژگی های شخصیتی، اهمال کاری تحصیلی.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۸/۱۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۲/۱۱

* نویسنده مسئول: r.mohammadzadeh@pnu.ac.ir

نقش میانجی ویژگی های شخصیتی در رابطه بین

استقلال خانواده مبدا با اهمال کاری تحصیلی

دانشجویان

سید محسن ابراهیمی^۱

دانشجوی دکتری، گروه روان شناسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران.

رجبعلی محمدزاده ادملایی^{۲*}

استادیار، گروه روان شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

جمال صادقی^۳

استادیار، گروه روان شناسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران.

علی اصغر عباسی اسفنجی^۴

دانشیار، گروه جامعه شناسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران.

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر بررسی نقش میانجی ویژگی های شخصیتی در رابطه بین استقلال خانواده مبدا با اهمال کاری تحصیلی است.

مواد و روش ها: بدین منظور ۳۰۰ نفر از دانشجویان دختر و پسر دانشگاه آزاد بابل به صورت در دسترس پرسشنامه های خانواده مبدا (FOS)، اهمال کاری تحصیلی سولومون و راثیلوم و سنجش صفات پنج گانه شخصیتی (NEO-FFI) را تکمیل کردند. داده ها با استفاده از روش تحلیل مسیر از طریق آزمون بوت استرپ و مدل یابی معادلات ساختاری تحلیل شدند.

یافته ها: براساس یافته های پژوهش گرچه ویژگی های روان آزرده خوبی و تجربه پذیری تاثیرشان به طور منفی بوده اما همه ویژگی های شخصیتی روان آزرده خوبی، برون گرایی، تجربه پذیری، توافق جویی و وظیفه شناسی توانستند در رابطه با استقلال خانواده مبدا و اهمال کاری تحصیلی به عنوان متغیر میانجی ایفای نقش کنند. در واقع رشد استقلال در خانواده با پذیرش مسئولیت و احترام به سایر اعضا منجر به شکل گیری ویژگی های شخصیتی همچون منعطف بودن، کنجکاوی و جرات مندی شده که بر پیشرفت تحصیلی و کاهش اهمال کاری تاثیر گذارند. در حالی که افراد روان آزرده خو با مسئولیت پذیری و انعطاف پذیری کمتر، معمولاً دچار اهمال کاری تحصیلی می شوند.

نتیجه گیری: بنابراین در برخی از خانواده های ایرانی با استقلال پایین تر، تجربه پذیری با توجه به فرهنگ ایرانی که بحث احترام به نظرات بزرگترها مهم است این افراد را در تعارض با خانواده و جامعه قرار می دهد و منجر به کاهش موفقیت و افزایش اهمال کاری تحصیلی می شود.

مقدمه

اهمال کاری یکی از مشکلات رفتاری متداول جوامع امروزی و از جمله محیط های آموزشی است (۱). اهمال کاری نوعی تأخیر، درنگ و یا به تعویق انداختن کار یا تصمیم گیری بدون دلیل مناسب (۲) و یا به تعویق انداختن نادرست کارها و ارجاع عمل به آینده (۳) است. اهمال کاری در موقعیتهای آموزشی که همان اهمال کاری تحصیلی نامیده می شود در بین دانشجویان رایج است. کلیبرت، لانگین ریچزن، روهلینگ، لونا و رویچاوکس^۱ (۴) در بین عوامل موثر بر اهمال کاری تحصیلی، عنوان می کنند که والدین به عنوان اولین عامل اجتماعی کردن کودکان، نقش مهمی در ارضای نیازهای روانی کودکان و همچنین انگیزش تحصیلی^۲ آنان دارند.

خانواده^۳ از جمله موضوعاتی است که بحث های فراوانی داشته و عملکرد آن یکی از شاخص های مهم تضمین کننده کیفیت زندگی و سلامت روانی خانواده^۴ است. همچنین خانواده به عنوان بنیادی ترین نهاد اجتماعی در کنار عوامل درون فردی نقش مهمی در ارضای نیازهای روانی فرزندان (۵) و امر آموزش و به ویژه مقوله پیشرفت تحصیلی^۵ دانشجویان ایفا می کند (۶). هاردی، پاور و جی دایک^۶، معتقدند که خانواده اولین و بیشترین تاثیر را در آسیب شناسی روانی و رشد فرزندان دارد. همچنین منادی (۷) بیان می کند گرچه خانواده ها از نظر فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، سیاسی با هم فرق دارند، اما خانواده اولین و بیشترین تاثیر را بر فرآیند چگونگی ساخت شخصیت انسان دارند.

از سویی دیگر طبق مطالعات واتسون (۸) ویژگی های شخصیتی می توانند یکی از مهمترین متغیرهای مداخله گر در رفتار تحصیلی دانش آموزان و دانشجویان باشند. بنابراین ویژگی های شخصیتی و مسائل مربوط به ساختار شخصیتی می تواند از عوامل تاثیر گذار بر اهمال کاری تحصیلی باشد. واتسون معتقد است اهمال کاری تحصیلی در زمینه های مختلف تحصیلی ظاهر می شود و این زمینه ها با مدل پنج عاملی شخصیت ارتباط دارند. وی اهمال کاری تحصیلی را در نقش زمینه متفاوت امتحانات، مقالات، مقالات، خواندن، شرکت در گردهمایی ها، فعالیت های عمومی و اجرایی بررسی کرده است.

در تعریف کلی خانواده سالم، خانواده را دارای ساختاری پویا و پیچیده می دانند که افراد در آن به صورت مشترک و البته با داشتن مرزهایی مشخص و انعطاف پذیر در ارتباط هستند. منظور از سلامتی خانواده، وضعیتی است که بدون آسیب آشکار، افراد در آن از عملکرد بهینه و موثر برخوردار باشند. البته این بدان معنی نیست

⁴ - Family Mental Health

⁵ - Achievement

⁶ - Hardy, Power & Jaedicke

¹ - Klibert, Langhinrichsen – Rohling, Luna & Robichaux

² - Education Motivation

³ - Family Function

های شخصیتی روان آزرده خوبی^{۱۲}، برون گرایی^{۱۳}، تجربه پذیری^{۱۴}، توافق جویی^{۱۵} و وظیفه شناسی^{۱۶} در رابطه بین سلامت خانواده (استقلال) مبدا با اهمال کاری تحصیلی در بین دانشجویان است.

مواد و روش ها

جامعه آماری پژوهش حاضر، تمامی دانشجویان دانشگاه آزاد واحد بابل را در سال تحصیلی ۹۸-۹۷ شامل می شود که براساس گزارش حوزه پژوهش ۵۶۷۸ نفر می باشد. با توجه به حجم نمونه، از بین این دانشجویان به روش نمونه بردارسترس ۳۰۰ دانشجو انتخاب شدند و پرسشنامه ها را تکمیل کردند. تعداد نمونه بر اساس تجزیه و تحلیل به روش تحلیل مسیر که به ازای هر متغیر ۲۰ نفر که با بیش برآورد (با احتمال افت شرکت کنندگان و پرسشنامه های ناقص و غیرقابل استفاده) تعداد ۳۰۰ نفر انتخاب نمونه بوده و در نهایت با حذف ۴۲ پرسشنامه، تعداد ۲۵۸ پرسشنامه وارد پژوهش شد.

پژوهش حاضر از نوع مطالعات همبستگی است و روابط بین متغیرها مورد بررسی قرار گرفته است. در پژوهش های از نوع همبستگی دستکاری متغیر مستقل وجود ندارد و پژوهش صرفاً به مطالعه روابط میان متغیرها می پردازد (۲۲). مطالعه حاضر نیز به بررسی نقش میانجی عوامل شخصیتی در رابطه استقلال خانواده مبدا با اهمال کاری تحصیلی دانشجویان پرداخته است. برای اینکار پس از در نظر گرفتن تعداد دانشجویان، تعداد ۳۰۰ پرسشنامه با استفاده از روش نمونه بردارسترس توزیع شد. قبل از توزیع پرسشنامه ها و پس از جلب رضایت دانشجویان، توضیحاتی لازم مبنی بر محرمانه بودن اطلاعات داده شد. سپس پرسشنامه ها به صورت گروهی در اختیار افراد قرار گرفته و پس از پاسخگویی جمع آوری شد. در نهایت پس از کنار گذاشتن پرسشنامه های مخدوش و ناقص تعداد ۲۵۸ پرسشنامه وارد مرحله تحقیق شد.

روش تجزیه و تحلیل داده ها

برای تجزیه و تحلیل داده ها به منظور پاسخگویی به سؤالات پژوهش از بخش آمار استنباطی، آزمونهای پارامتریک: همبستگی - معادلات ساختاری (ایموس و لیزرل) استفاده شد. همچنین به منظور توصیف بهتر متغیرها و جهت روشن تر شدن نتایج روشهای آمار توصیفی مانند: جدول فراوانی، درصد، میانگین، انحراف استاندارد به کار برده شد.

ابزار پژوهش

مقیاس سنجش صفات پنج گانه شخصیتی (NEO_FFI)

که خانواده سالم فاقد ویژگی های منفی است بلکه ویژگی های مثبت، در کنار تعداد کمی از ویژگی های منفی اساس خانواده را شکل می دهد. استقلال^۱ به عنوان یک مفهوم اساسی و در هم آمیخته در زندگی یک خانواده سالم وجود دارد. در این الگو، خانواده سالم تلاش می کند تا استقلال فرزندان را توسعه دهد (هاوستاد، اندرسون، پیرسی، کوچران و فاین^۲ (۹). کرمی (۱۰) در تبیین این موضوع بیان می کند که در خانواده سالم افراد به طور مستقل عمل می کنند و این استقلال به صورت بیان صریح، پذیرش مسئولیت، احترام به دیگران، ایجاد فضای مناسب برای پذیرش نظرات متفاوت اعضای خانواده و پذیرش دوری، جدایی و فقدان است. یعنی در فضای خانواده سالم روابط خوبی وجود دارد. گنزالز، هولین و کوئیلتیر^۳ (۱۱) نیز معتقدند که وجود استقلال و به تبع مشارکت والدین در فعالیت های تحصیلی فرزندان منجر به چالش طلبی، پافشاری، استمرار و رضایتمندی فرزندان از فعالیت های تحصیلی می شود. پیام هایی که دانش آموزان از نگرش والدین در مورد امور تحصیلی خود درک می کنند نیز می تواند در جهت گیری هدف آنان تاثیرگذار باشد. (۱۲) فرزندان از توانایی حل مساله^۴، اعتماد به دیگران، ایمان به قدرت خود و حس استقلال بیشتری برخوردارند (۱۳). بنابراین شیوه تعامل اعضای خانواده و نوع ارتباطات حاکم بر فضای خانواده نیز می تواند بر جنبه های مختلف شخصیت^۵ و نیز خط مشی تحصیلی آنان تاثیرگذار باشد (۱۴).

پژوهش ها نیز نشان می دهد که دانشجویان با والدین مقتدر^۶ بهتر از دانشجویان با والدین سهل گیر^۷ و مستبد^۸ عمل می کنند (۱۵). علاوه بر خانواده مبدا^۹، ویژگیهای شخصیتی^{۱۰} افراد نیز می تواند به نوبه خود اهمال کاری تحصیلی^{۱۱} را تحت تأثیر قرار دهد (۱۶). با توجه به آنچه گذشت نتایج پژوهش ها به رابطه بین عملکرد خانواده با اهمال کاری تحصیلی به طور کلی اشاره ای داشته اند (۱۷). همچنین پژوهش های گذشته به نقش عملکرد خانواده در شکل گیری چگونگی شخصیت اعضای آن نیز اشاره داشته اند. ضمناً در خصوص رابطه شخصیت و اهمال کاری بررسی های بسیار زیادی انجام شده است. در حالی که پژوهش های (۱۸، ۱۹) و یافته های (۲۰) همسو با گیلپی و مارتین^{۱۲}، (۲۱) نشان می دهد که ویژگی های شخصیتی در اهمال کاری تحصیلی موثر هستند، اما در مورد مولفه سلامت خانواده (استقلال) و نقش آن در اهمال کاری تحصیلی و ویژگی های شخصیتی یافته های قوی وجود ندارد. با توجه به همه آنچه گذشت به نظر می آید گرچه ارتباط ساده بین مولفه ها دو به دو بررسی شده است اما هدف پژوهش حاضر با توجه به اینکه رابطه متغیرها می تواند چندگانه باشد تعیین نقش میانجی ویژگی

10- Personality Traits

11 - Academic Procrastination

12 - Gillespie & Martin

13 - Neuroticism

14 - Exteraversion

15 - Openness

16 - Agreeableness

17 - Conscientiousness

1- autonomy

2- Hovestadt, Anderson, Piercy, Cochran, Fine.

3- Gonzalez Holbein & Quilter

4 - Problem Solving

5 -personslity

6 - Authoritative Parent

7 - Permissive Parent

8 - Authoritarian Parent

9- Family Of Origin

ابعاد بدین ترتیب: روان آزرده خویی ۰/۷۸، برون گرایی ۰/۸۰، تجربه پذیری ۰/۶۳، توافق جویی ۰/۶۸ و وظیفه شناسی ۰/۷۹ بدست آمد.

مقیاس خانواده مبدا (FOS)

این پرسشنامه توسط هاوستات و همکاران در سال ۱۹۸۵ تهیه شد. این مقیاس ابزاری ۴۰ سوالی است که برای سنجش ادراک و استنباط فرد از میزان سلامت خانواده مبدا تدوین شده است. FOS شامل دو بعد استقلال و صمیمیت به عنوان دو بعد اساسی در زندگی خانواده سالم است. استقلال در خانواده سالم با تأکید بر ۵ خرده مقیاس صراحت بیان^۱، مسئولیت شخصی^۲، احترام به سایر اعضای خانواده^۳، بازبودن به دیگران در خانواده^۴ و پذیرش جدایی و فقدان^۵ شکل می‌گیرد.

هاوستات و همکاران در مطالعه اولیه FOS، پایایی این مقیاس را بعد از دو هفته در ۲۰ سوال مقیاس استقلال ۰/۷۷ به دست آوردند. همچنین همسانی درونی آن به وسیله آلفای کرونباخ ۰/۹۷ به دست آمد. در ایران کرمی پایایی این مقیاس را با روش بازآزمایی در مرحله مقدماتی ۰/۸۹ و در مرحله نهایی ضریب آلفای کرونباخ برای ۴۶۹ نفر ۰/۹۲ محاسبه کرد که نشان داد مقیاس از پایایی قابل قبولی برخوردار است. روایی سازه این پرسشنامه توسط کرمی با روش تحلیل عاملی مورد تأیید قرار گرفت (همبستگی کلیه سوالات بالای ۰/۳) بنابراین می‌توان ادعا کرد که این مقیاس از روایی قابل قبولی برخوردار است.

شیوه نمره گذاری این پرسشنامه براساس یک مقیاس ۵ درجه ای درجه بندی شده است. قویا مخالفم = ۱، مخالفم = ۲، خنثی = ۳، موافقم = ۴، قویا موافقم = ۵

حداقل نمره ۴۰ و حداکثر ۲۰۰ است که نمرات بالا نشانه ادراک فرد از سلامت بیشتر خانواده (استقلال) مبدا است. در این مقیاس در سازه استقلال سؤالات مثبت ۲۴ و ۳۴ و منفی ۹ و ۱۶ نشان‌دهنده صراحت بیان، سؤالات مثبت ۱۱ و ۳۸ و منفی ۵ و ۱۸ نشان‌دهنده مسئولیت پذیری، سؤالات مثبت ۱۵ و ۱۹ و منفی ۴ و ۲۸ نشان‌دهنده احترام به سایرین، سؤالات مثبت ۶ و ۱۴ و منفی ۲۳ و ۳۷ نشان‌دهنده تجربه پذیری با دیگران، سؤالات مثبت ۱۰ و ۳۶ و منفی ۲۰ و ۲۵ نشان‌دهنده پذیرش جدایی و فقدان می‌باشند.

پرسشنامه اهمال کاری تحصیلی

این پرسشنامه توسط سولومون و روئیلم در سال تهیه شد. این مقیاس در سال ۱۳۸۷ برای اولین بار توسط دهقانی به کار برده شده و دارای ۲۷ پرسش است. این پرسشنامه شامل ۳ مولفه ۱- آماده شدن برای امتحانات (شامل ۸ پرسش)، ۲- آماده شدن برای تکالیف (۱۱ پرسش) و ۳- آماده شدن برای مقاله های پایان ترم (۸ پرسش) می‌باشد.

پرسشنامه NEO یکی از پرسشنامه‌های مربوط به ارزیابی ساخت شخصیت است. این آزمون به لحاظ انعکاس ۵ عامل اصلی امروزه به عنوان یک مدل فراگیر براساس تحلیل عوامل محسوب می‌شود و گستردگی کاربرد آن در ارزیابی شخصیت افراد سالم و نیز در امور بالینی می‌تواند یکی از مناسبترین ابزار ارزیابی شخصیت باشد (۲۳). پرسشنامه شخصیتی (NEO-PI-R) جانشین تست NEO است که در سال ۱۹۸۵ توسط مک کری و کاستا تهیه شد است و ۵ عامل اصلی شخصیت و ۶ خصوصیت در هر عامل یا به عبارتی ۳۰ خصوصیت را اندازه می‌گیرد. این پرسشنامه فرم کوتاهی به نام NEO-FFI دارد که یک پرسشنامه ۶۰ سوالی است و هر یک از ویژگی های ۵ گانه شخصیت را با ۱۲ سوال به شرح زیر ارزیابی می‌کند:

۱. روان آزرده خویی (N): اضطراب بیش از حد، ترحم جویی، خصومت، تکانش وری، افسردگی، عزت نفس پایین.
 ۲. برون گرایی (E): مثبت بودن، جرأت مندی، پراثری بودن، صمیمیت.
 ۳. تجربه پذیری (O): کنجکاوی، عشق به هنر، انعطاف پذیری و خردمندی.
 ۴. توافق جویی (A): بخشندگی، مهربانی، سخاوت، همدلی و همفکری نوع دوستی و اعتماد ورزی.
 ۵. وظیفه شناسی (C): افراد برای منظم بودن، کارآمدی، قابل اعتماد و اتکا، پیشرفت مداری، منطقی و آرام بودن.
- در این پژوهش به این دلیل از فرم کوتاه استفاده شده که هم اطلاعات کلی از شخصیت را دارا می‌باشد و هم اجرای این آزمون از نظر هزینه و زمان مقرون به صرفه است. در ضمن مقیاس‌های آن از اعتبار بالایی برخوردار بوده و همبستگی بین مقیاس‌ها زیاد است و البته مهمتر از همه، بر خلاف سایر آزمون‌های شخصیتی، انتقادات کمتری بر این آزمون وارد شده است (۲۳).
- پرسشنامه ۶۰ سوالی سنجش ویژگی‌های شخصیتی با ۵ عامل ۱۲ سوالی مورد استفاده در این پژوهش دارای پیوستار لیکرتی ۵ گزینه‌ای (کاملاً مخالفم = ۰، مخالفم = ۱، نظری ندارم = ۲، موافقم = ۳ و کاملاً موافقم = ۴) می‌باشد. دامنه نمره های این آزمون از حداقل صفر تا حداکثر ۴۸ می‌باشد

کاستا و مک کری (۲۴) ضریب آلفای ۰/۶۸ برای توافق جویی تا ۰/۸۶ درصد برای روان آزرده خویی را گزارش کرده اند. در هنجاریابی آزمون NEO-FFI که توسط گروسی فرشی روی نمونه ۲۰۰۰ نفری از دانشجویان دانشگاه های شیراز، تبریز و دانشگاه‌های علوم پزشکی این دو شهر صورت گرفت ضریب همبستگی ۵ بعد اصلی را بین ۰/۵۶ تا ۰/۸۷ گزارش نموده اند. ضریب آلفای کرونباخ در هر یک از عوامل اصلی روان آزرده خویی، برون گرایی، تجربه پذیری، توافق جویی و وظیفه شناسی به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۷۳، ۰/۵۶، ۰/۶۸ و ۰/۸۷ بدست آمد. در این مطالعه پایایی پرسشنامه نئو، از طریق روش آلفای کرونباخ برای هر یک از

4- Openness to others in the family

5- By dealing openly with separation and loss

1- Clarity of expression

2- Personal responsibility

3- Respect for other family members

رتبه بندی می کنند. هرگز = ۱، به ندرت = ۲، گهگاهی = ۳، اکثر اوقات = ۴، همیشه = ۵.
 در این مقیاس پرسش های شماره (۲، ۴، ۶، ۱۱، ۱۳، ۱۵، ۱۶، ۲۱، ۲۳ و ۲۵) به صورت معکوس نمره گذاری می شوند.

یافته ها

برای بررسی هدف پژوهش ابتدا در جدول همبستگی بین سلامت خانواده (استقلال) مبدا و اهمال کاری تحصیلی گزارش شد.

نامیان و حسینچاری (۲۵) در تحقیقی با عنوان تبیین اهمال کاری تحصیلی دانشجویان براساس باورهای مذهبی و هسته کنترل ضریب پایایی پرسشنامه را به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۳ به دست آوردند. دولتی نیز در پژوهشی ضریب پایایی پرسشنامه را به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۱ به دست آورد. روایی پرسشنامه در پژوهش چوکار و دلاور (۲۶) با استفاده از روش تحلیل عاملی محاسبه شد که یافته ها بیانگر روایی مطلوب پرسشنامه بود. آزمودنیها به هنگام پاسخ دادن به پرسشنامه ها، وضع خود را روی یک مقیاس ۵ درجه ای

جدول ۱: همبستگی بین متغیرهای سلامت خانواده (استقلال) مبدا با اهمال کاری تحصیلی

متغیر	سلامت خانواده مبدا	استقلال	امتحان	تکالیف	مقالات	اهمال کاری
سلامت خانواده	۱					
استقلال	۰/۹۲**	۱				
امتحان	-۰/۲۸**	-۰/۱۹**	۱			
تکالیف	-۰/۴۱**	-۰/۳۳**	۰/۴۸**	۱		
مقالات	-۰/۳۵**	-۰/۲۶**	۰/۴۲**	۰/۵۹**	۱	
اهمال کاری	-۰/۳۰**	-۰/۳۳**	۰/۷۱**	۰/۷۸**	۰/۷۹**	۱

**P < ۰/۰۱

*P < ۰/۰۵

کاری تحصیلی آنان کاهش می یابد. از طرفی اهمال کاری امتحان کمترین همبستگی را با استقلال نشان داد (r = -۰/۱۹).

در جدول ۲ ماتریس همبستگی مقیاس سلامت خانواده (استقلال) مبدا با ویژگی های شخصیتی بررسی شد.

همان طور که در جدول ۱ مشاهده می شود اهمال کاری تحصیلی با هر دو مقیاس، سلامت خانواده مبدا و استقلال رابطه منفی معناداری دارد. بنابراین هر چه استقلال در دانشجویان بیشتر باشد، میزان اهمال

جدول ۲: همبستگی بین متغیرهای سلامت خانواده (استقلال) مبدا و ویژگی های شخصیتی

متغیر	سلامت خانواده مبدا	استقلال	روان آزرده خوبی	برون گرایی	تجربه پذیری	توافق جویی	وظیفه شناسی
سلامت خانواده	۱						
استقلال	۰/۹۳**	۱					
روان آزرده -	-۰/۲۹**	-۰/۳۱*	۱				
برون گرایی	۰/۴۳**	۰/۳۸**	-۰/۲۹**	۱			
تجربه پذیری	۰/۱۷**	۰/۱۵**	-۰/۱۴*	۰/۱۶*	۱		
توافق جویی	۰/۳۰**	۰/۱۹**	-۰/۳۴**	۰/۴۱**	۰/۲۲**	۱	
وظیفه شناسی	۰/۴۱**	۰/۳۹**	-۰/۳۰**	۰/۳۹**	۰/۱۴	۰/۳۹**	۱

**P < ۰/۰۱

*P < ۰/۰۵

نشان داده (r = ۰/۳۹) و روان آزرده خوبی کمترین همبستگی را با استقلال نشان داد (r = -۰/۳۱).

ماتریس همبستگی بین ویژگی های شخصیتی و اهمال کاری تحصیلی در جدول ۳ نشان داده شده است.

با توجه به داده های جدول ۲، استقلال با تمام ویژگی های شخصیتی رابطه معنادار مثبت اما رابطه این مولفه با روان آزرده خوبی معنادار و معکوس است. بنابراین هر چه استقلال در دانشجویان بیشتر باشد، همه ویژگی های شخصیتی بجز روان آزرده خوبی افزایش می یابد. از طرفی استقلال خانواده مبدا بیشترین همبستگی را با وظیفه شناسی

جدول ۳: همبستگی بین متغیرهای ویژگی‌های شخصیتی و اهمال کاری تحصیلی

متغیر	روان آزرده خویی	برون گرایی	تجربه پذیری	توافق جویی	وظیفه شناسی	امتحان	تکالیف	مقالات	اهمال کاری
روان آزرده -	۱								
برون گرایی	۰/۲۹**	۱							
تجربه پذیری	۰/۱۴*	۰/۱۲*	۱						
توافق جویی	۰/۳۴**	۰/۳۷**	۰/۲۲**	۱					
وظیفه شناسی	۰/۳۱**	۰/۴۲**	۰/۱۵	۰/۳۹**	۱				
امتحان	۰/۳۰**	۰/۱۱*	۰/۰۸	۰/۱۷**	۰/۲۶**	۱			
تکالیف	۰/۳۵**	۰/۲۸**	۰/۱۶**	۰/۳۴**	۰/۵۱**	۰/۴۸**	۱		
مقالات	۰/۲۶**	۰/۱۹**	۰/۰۴	۰/۱۰	۰/۳۸**	۰/۳۶**	۰/۵۹**	۱	
اهمال کاری ..	۰/۳۹**	۰/۲۴**	۰/۰۹**	۰/۲۹**	۰/۴۴**	۰/۶۰**	۰/۷۸**	۰/۸۱**	۱

** $P < 0.01$ * $P < 0.05$

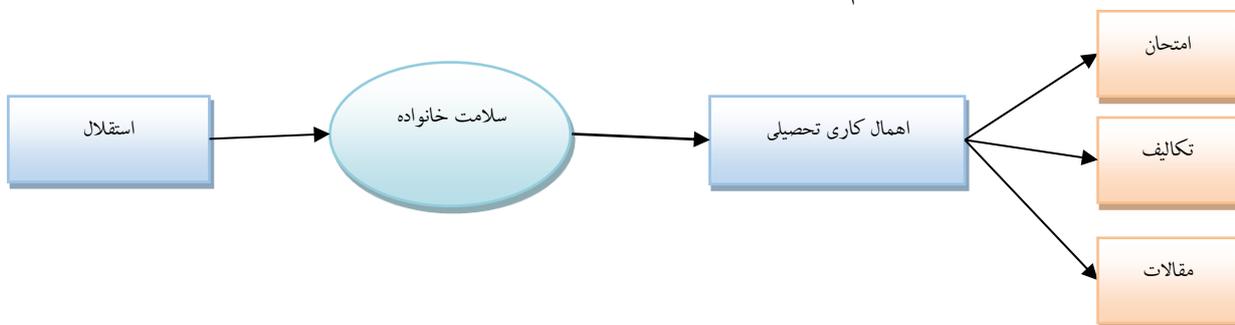
۱-۴-۴) سوال اول: آیا ویژگی‌های شخصیتی روان آزرده خویی، در رابطه بین سلامت خانواده (استقلال) مبدا با اهمال کاری تحصیلی نقش میانجی دارد؟

براساس مندرجات جدول ۳ رابطه تمام مولفه‌های ویژگی‌های شخصیتی بجز روان آزرده خویی با اهمال کاری تحصیلی معنادار منفی و با روان آزرده خویی معنادار مثبت می‌باشد. بنابراین با افزایش تمام مولفه‌های ویژگی‌های شخصیتی میزان اهمال کاری تحصیلی دانشجویان کاهش می‌یابد ولی با افزایش روان آزرده خویی میزان اهمال کاری تحصیلی افزایش می‌یابد. از طرفی اهمال کاری تکالیف بیشترین همبستگی را با روان آزرده خویی نشان داده (۰/۳۵) و مولفه اهمال کاری مقالات کمترین همبستگی را با تجربه پذیری نشان داد ($r = -0.04$).

۱- اثر مستقیم بدون متغیر میانجی
به منظور بررسی اثر مستقیم بدون متغیر میانجی، تمامی متغیرهای میانجی حذف شده و ضریب رگرسیون متغیر سلامت خانواده (استقلال) مبدا محاسبه گردید. ضریب رگرسیون متغیر سلامت خانواده (استقلال) مبدا ۰/۱۴- (با سطح معناداری $P < 0.01$) بوده که این مسیر در پنج متغیر میانجی یکسان است و نشان دهنده رابطه منفی معنادار این متغیر با متغیر اهمال کاری تحصیلی است.

در بررسی سوال اصلی که آیا ویژگی‌های شخصیتی (روان آزرده خویی، برون گرایی، تجربه پذیری، توافق جویی و وظیفه شناسی) در رابطه بین سلامت خانواده (استقلال) مبدا با اهمال کاری تحصیلی نقش میانجی دارد؟ آنرا به ۵ زیر سوال تقسیم بندی نموده و در هر سوال یک مولفه شخصیتی را به عنوان متغیر میانجی وارد می‌کنیم. در ادامه جهت آزمون اثر متغیرهای میانجی از روش تحلیل مسیر و تعیین معناداری آن از آزمون بوت استرپ استفاده گردید.

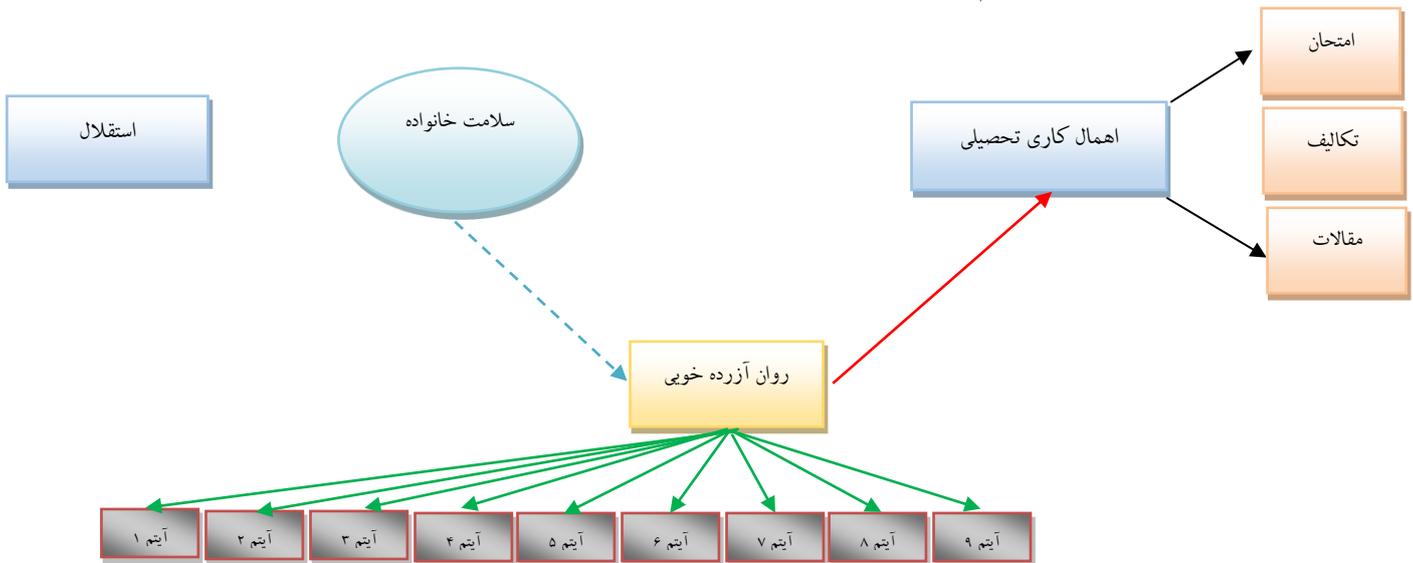
شکل ۱. بررسی اثر مستقیم سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی بدون متغیر میانجی

در مدل ساختاری فرضی اول، روان آزرده خوبی، اثر سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی را واسطه گری می کند. به این صورت که سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر روان آزرده خوبی اثر گذاشته و روان آزرده خوبی بر اهمال کاری تحصیلی اثر می گذارد.

شکل ۴-۴ روش بررسی اثر مستقیم متغیر سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر متغیر اهمال کاری تحصیلی را با در نظر گرفتن نقش میانجی روان آزرده خوبی نشان می دهد.

شکل ۲. بررسی اثر مستقیم سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی با نقش میانجی روان آزرده خوبی

را برای ارزیابی اثرات غیر مستقیم فراهم می آورد. ارزیابی معنا داری این روابط را می توان به دو طریق بررسی کرد. روش اول با مراجعه به سطوح معنی داری و روش دوم با بررسی فاصله های اطمینان. در صورتی که حد بالا و پایین با فاصله اطمینان ۹۵٪ برای مسیر واسطه ای هم علامت باشند (هر دو مثبت یا هر دو منفی) و یا به عبارتی مقدار صفر بین این دو حد قرار نگیرد مسیر مورد نظر در سطح $p < 0.05$ معنا دار است.

جدول ۱۰-۴ اثرات غیر مستقیم یا میانجی را برای مدل فرضی اول نشان می دهد. براساس مندرجات این جدول اثر سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی با واسطه گری روان آزرده خوبی دارای ضریب استاندارد $0.395 (p = 0.001)$ است.

ثر مستقیم با متغیر میانجی برای این کار و برای بدست آوردن اثر مستقیم سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی با حضور متغیر میانجی روان آزرده خوبی مسیر دیگر متغیر های میانجی را حذف می کنیم تا فقط مسیر نامبرده بدست آید.

ابتدا در این شکل و برای بهبود شاخص های برازش، از ۱۲ سوال متغیر مکنون روان رنجور خوبی، ۳ سوالی که همبستگی درونی را تبیین نمی کنند حذف شدند.

براین اساس سلامت خانواده (استقلال) مبدا با ضریب استاندارد 0.27 - بر اهمال کاری تحصیلی و بر روان آزرده خوبی با ضریب استاندارد 0.13 - به صورت منفی اثر می گذارد. یعنی با افزایش سلامت خانواده (استقلال) مبدا میزان اهمال کاری تحصیلی و روان آزرده خوبی کاهش می یابد (اثر معکوس) در ضمن روان آزرده خوبی نیز با ضریب استاندارد 0.25 بر اهمال کاری تحصیلی تاثیر مثبت دارد. به دیگر سخن با افزایش روان آزرده خوبی بر میزان اهمال کاری تحصیلی اضافه خواهد شد (اثر مستقیم). در ضمن تمامی اثرات در سطح $P < 0.01$ معنی دار است.

۲- اثر غیر مستقیم در مطالعه حاضر برای ارزیابی روابط واسطه ای از آزمون بوت استرپ استفاده شد. بوت استرپ قدرتمندترین و منطقی ترین روش

جدول ۴. اثرات میانجی مدل فرضی اول

متغیر مستقل	متغیر واسطه	متغیر وابسته	حدود بوت استرپ		خطای برآورد	اندازه اثر	سطح معنی داری
			حد بالا	حد پایین			
استقلال	روان آزرده خوبی	اهمال کاری	۰/۴۳۹	۰/۲۱۱	۰/۰۶۴	۰/۳۹۵	۰/۰۵

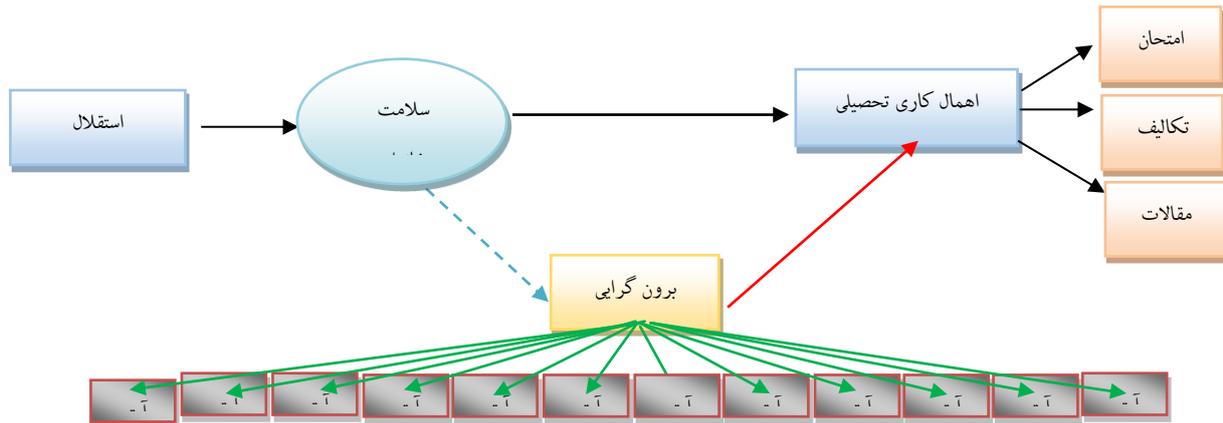
همانطور که در جدول ۱۰-۴ مشاهده می شود در آزمون بوت استرپ عامل روان آزرده خوبی معنادار شده است. یعنی در این

مسیر، عامل شخصیتی روان آزرده خوبی در رابطه بین سلامت خانواده (استقلال) مبدا و اهمال کاری تحصیلی نقش میانجی دارد.

۲-۴-۱-۴ سوال دوم: آیا ویژگی شخصیتی برون گرایی در رابطه بین سلامت خانواده (استقلال) مبدا با اهمال کاری تحصیلی نقش میانجی دارد؟

۱- اثر مستقیم با متغیر میانجی در این مدل اثر سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی با اثر میانجی برون گرایی بررسی می شود. به این صورت که سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر برون گرایی اثر گذاشته و برون گرایی بر اهمال کاری اثر می گذارد. شکل ۴-۶ روش بررسی اثر مستقیم متغیر سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر متغیر اهمال کاری تحصیلی را با در نظر گرفتن نقش میانجی برون گرایی نشان می دهد.

شکل ۳. بررسی اثر مستقیم سلامت خانواده (استقلال) مبدا با اهمال کاری تحصیلی با نقش میانجی برون گرایی

آزمون بوت استرپ ارزیابی معناداری متغیر میانجی برون گرایی را جدول ۴-۱۲ نشان می دهد، طوری که ضریب رگرسیون بین متغیر پیش بین و متغیر ملاک معنادار می باشد. یعنی در این مسیر، عامل شخصیتی برون گرایی در رابطه بین سلامت خانواده (استقلال) مبدا و اهمال کاری تحصیلی نقش میانجی دارد. مسیر مورد نظر در سطح $p < 0.05$ معنی دار است.

جدول ۴-۱۲ اثرات غیر مستقیم یا میانجی را برای مدل فرضی دوم نشان می دهد. براساس مندرجات این جدول اثر سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر اهمال کاری با واسطه گری برون گرایی دارای ضریب استاندارد 0.14 ($p = 0.025$) است.

شکل ۴-۶ مدل ساختاری فرضی دوم را به همراه ضرایب استاندارد به تصویر می کشد. سلامت خانواده (استقلال) مبدا با ضریب استاندارد 0.29 بر اهمال کاری تحصیلی اثر می گذارد و این بدان معناست که سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی دانشجویان اثر معکوس دارد. همچنین با بررسی اثر سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر برون گرایی، به ضریب استاندارد 0.15 می رسم بنابراین با افزایش سلامت خانواده (استقلال) بر میزان برون گرایی افزوده خواهد شد (اثر مستقیم). همچنین برون گرایی با ضریب استاندارد 0.01 بر اهمال کاری تحصیلی اثر داشته است یعنی با افزایش برون گرایی میزان اهمال کاری تحصیلی کاهش می یابد (اثر معکوس). تمامی اثرات در سطح $P < 0.001$ معنی دار است.

۲- اثر غیر مستقیم

جدول ۵. اثرات میانجی مدل فرضی دوم

متغیر مستقل	متغیر واسطه	متغیر وابسته	حدود بوت استرپ		سطح معنی داری
			حد پایین	حد بالا	
استقلال	برون گرایی	اهمال کاری	-۰.۲۴۷	-۰.۰۱۳	۰/۰۵

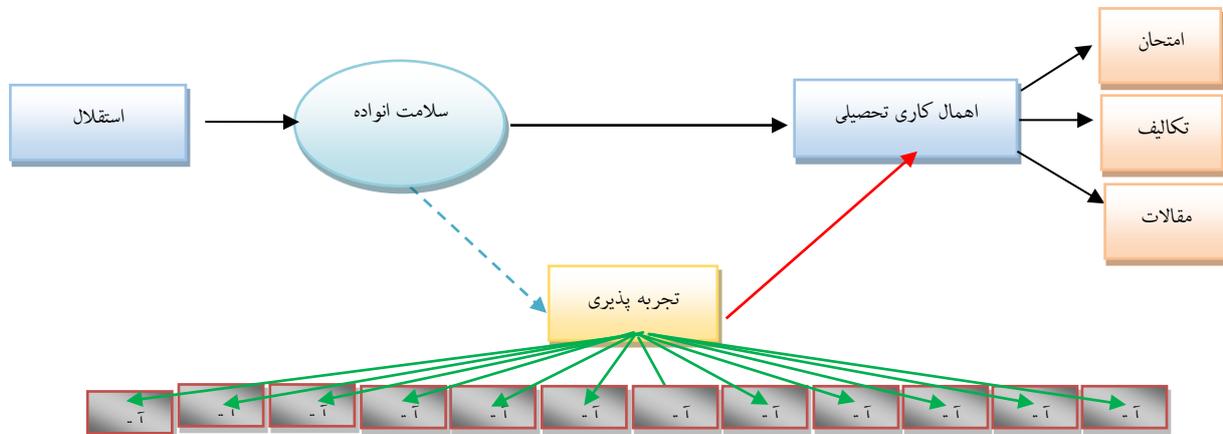
همانطور که در جدول ۴-۱۲ مشاهده می شود در آزمون بوت استرپ عامل برون گرایی معنادار شده است. یعنی در این مسیر، عامل شخصیتی برون گرایی در رابطه بین سلامت خانواده (استقلال) مبدا و اهمال کاری تحصیلی نقش میانجی دارد؟

۱- اثر مستقیم با متغیر میانجی در مدل فرضی سوم، تجربه پذیری، اثر سلامت خانواده (استقلال) مبدا و اهمال کاری را واسطه گری می کند. به این صورت که سلامت

شکل ۸-۴ روش بررسی اثر مستقیم متغیر سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر متغیر اهمال کاری تحصیلی را با در نظر گرفتن نقش میانجی تجربه پذیری نشان می دهد.

خانواده (استقلال) مبدا بر تجربه پذیری اثر گذاشته و تجربه پذیری بر اهمال کاری اثر می گذارد.

شکل ۴. بررسی اثر مستقیم سلامت خانواده (استقلال) مبدا با اهمال کاری تحصیلی با نقش میانجی تجربه پذیری

افزایش اهمال کاری تحصیلی دانشجویان می شود (اثر مستقیم). تمامی اثرات در سطح $P < 0.001$ معنی دار است.

شکل ۸-۴ مدل ساختاری فرضی سوم را به همراه ضرایب استاندارد به تصویر می کشد. اثر سلامت خانواده (استقلال) مبدا با ضریب استاندارد -0.32 بر اهمال کاری تحصیلی مشاهده می شود و این بدان معناست که سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی دانشجویان اثر معکوس دارد. همچنین اثر سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر تجربه پذیری دارای ضریب استاندارد -0.07 می باشد یعنی افزایش سلامت خانواده (استقلال) مبدا منجر به کاهش تجربه پذیری شده است (به طور منفی معنادار شده است). در ضمن تجربه پذیری نیز با ضریب استاندارد 0.01 بر اهمال کاری تحصیلی اثر می گذارد یعنی کاهش یا افزایش تجربه پذیری موجب کاهش یا

۲- اثر غیر مستقیم
 در این مرحله با استفاده از آزمون بوت استرپ ارزیابی معناداری متغیر میانجی تجربه پذیری مورد بررسی قرار گرفت. جدول ۱۴-۴ اثرات غیر مستقیم یا میانجی را برای مدل فرضی سوم نشان می دهد. براساس مندرجات این جدول اثر سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی با واسطه گری تجربه پذیری دارای ضریب استاندارد 0.094 ($p = 0.001$) می باشد.

جدول ۶. اثرات میانجی مدل فرضی سوم

متغیر مستقل	متغیر واسطه	متغیر وابسته	حدود بوت استرپ		سطح معنی داری
			حد بالا	حد پایین	
استقلال	تجربه پذیری	اهمال کاری تحصیلی	-0.003	-0.226	0.05
					0.094
					0.057

در این مدل، توافق جویی اثر سلامت خانواده (استقلال) مبدا و اهمال کاری تحصیلی را واسطه گری می کند. به این صورت که سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر توافق جویی اثر گذاشته و توافق جویی بر اهمال کاری تحصیلی اثر می گذارد.

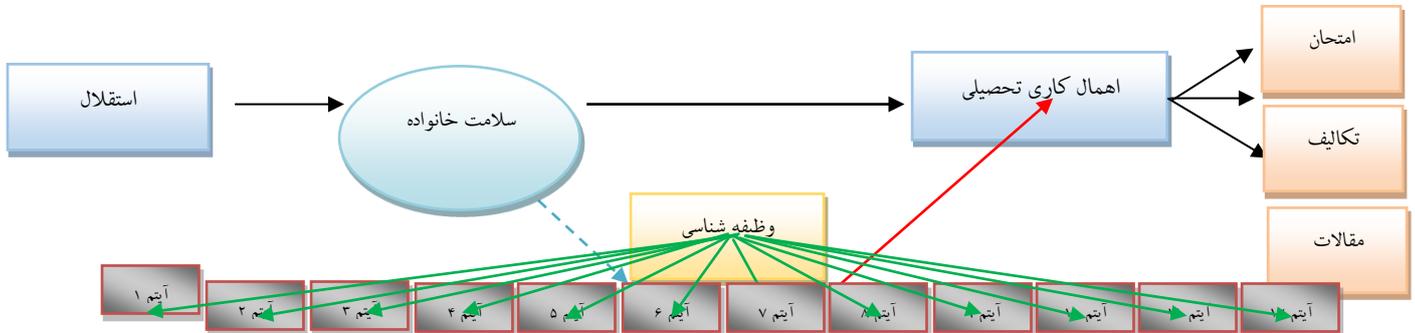
همانطور که در جدول ۱۴-۴ مشاهده می شود در آزمون بوت استرپ عامل تجربه پذیری معنادار شده است. یعنی در این مسیر، عامل شخصیتی تجربه پذیری در رابطه بین سلامت خانواده (استقلال) مبدا و اهمال کاری تحصیلی نقش میانجی دارد.

شکل ۱۰-۴ روش بررسی اثر مستقیم متغیر سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر متغیر اهمال کاری تحصیلی را با در نظر گرفتن نقش میانجی توافق جویی نشان می دهد.

سوال چهارم: آیا ویژگی شخصیتی توافق جویی در رابطه بین سلامت خانواده (استقلال) مبدا با اهمال کاری تحصیلی نقش میانجی دارد؟

۱- اثر مستقیم با متغیر میانجی

شکل ۵. بررسی اثر مستقیم سلامت خانواده (استقلال) مبدا با اهمال کاری تحصیلی با نقش میانجی توافق جویی

کاهش می یابد (اثر معکوس). تمامی اثرات در سطح $P < 0.001$ معنی دار است.

شکل ۱۰-۴ مدل ساختاری فرضی چهارم را به همراه ضرایب استاندارد به تصویر می کشد. سلامت خانواده (استقلال) مبدا با ضریب استاندارد ۰/۲۳- بر اهمال کاری تحصیلی موثر است بدین معنی که افزایش سلامت خانواده (استقلال) مبدا منجر به کاهش اهمال کاری تحصیلی می شود (اثر معکوس). در ضمن سلامت خانواده (استقلال) مبدا با ضریب استاندارد ۰/۰۲ بر توافق جویی اثرگذار است یعنی افزایش سلامت در خانواده (استقلال) مبدا منجر به توافق جویی بیشتر می شود (اثر مستقیم). ضمناً توافق جویی نیز با ضریب استاندارد ۰/۰۴- بر اهمال کاری تحصیلی اثر می گذارد که این بدان معناست با افزایش میزان توافق جویی، اهمال کاری تحصیلی

۲- اثر غیر مستقیم

در این مرحله هم برای ارزیابی روابط واسطه ای از آزمون بوت استرپ استفاده شد و $p < 0.05$ معنی دار است. جدول ۱۶-۴ هم نشان دهنده اثرات غیر مستقیم یا میانجی برای مدل فرضی چهارم است که براساس مندرجات این جدول اثر سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی با واسطه گری توافق جویی دارای ضریب استاندارد ۰/۱۵۴ ($p = 0.001$) می باشد.

جدول ۷. اثرات میانجی مدل فرضی چهارم

متغیر مستقل	متغیر واسطه	متغیر وابسته	حدود بوت استرپ		سطح معنی داری
			حد بالا	حد پایین	
استقلال	توافق جویی	اهمال کاری تحصیلی	-۰/۰۷۲	-۰/۲۳۴	۰/۰۵

۱- اثر مستقیم با متغیر میانجی

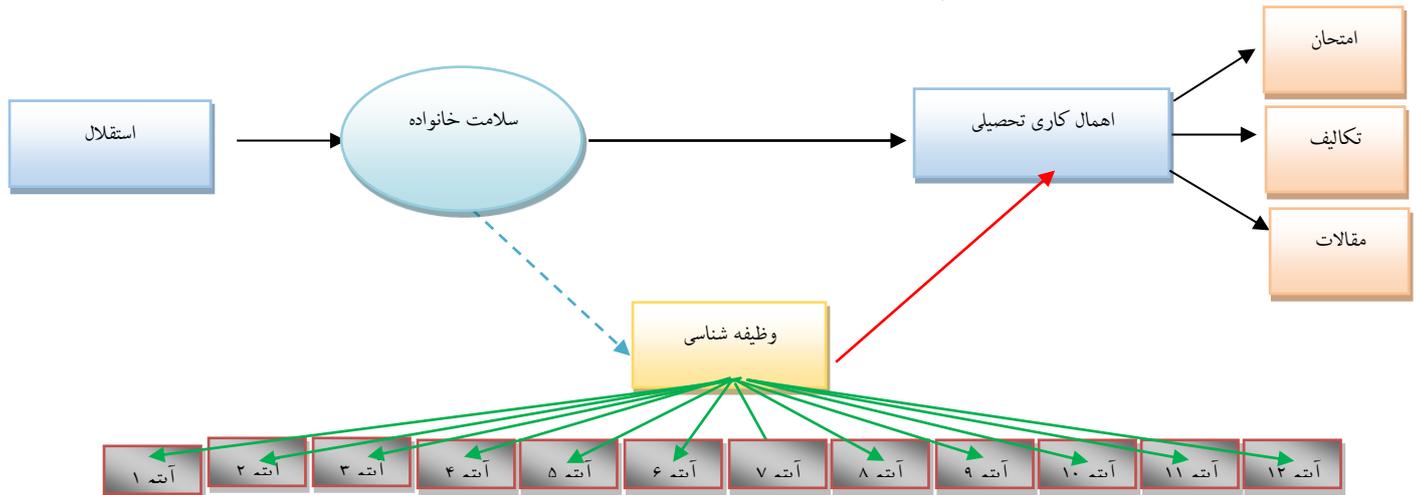
در مدل فرضی پنجم، وظیفه شناسی، اثر سلامت خانواده (استقلال) مبدا و اهمال کاری تحصیلی را واسطه گری می کند. به این صورت که سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر وظیفه شناسی اثر گذاشته و وظیفه شناسی بر اهمال کاری تحصیلی اثر می گذارد.

همانطور که در جدول ۱۶-۴ مشاهده می شود در آزمون بوت استرپ عامل توافق جویی معنادار شده است. یعنی در این مسیر، عامل شخصیتی توافق جویی در رابطه بین سلامت خانواده (استقلال) مبدا و اهمال کاری تحصیلی نقش میانجی دارد.

شکل ۱۲-۴ روش بررسی اثر مستقیم متغیر سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر متغیر اهمال کاری تحصیلی را با در نظر گرفتن نقش میانجی وظیفه شناسی نشان می دهد.

سوال پنجم: آیا ویژگی شخصیتی وظیفه شناسی در رابطه بین سلامت خانواده (استقلال) مبدا با اهمال کاری تحصیلی نقش میانجی دارد؟

شکل ۶. بررسی اثر مستقیم سلامت خانواده (استقلال) مبدا با اهمال کاری تحصیلی با نقش میانجی وظیفه شناسی

شکل ۱۲-۴ مدل ساختاری فرضی پنجم را به همراه ضرایب استاندارد به تصویر می کشد. سلامت خانواده (استقلال) مبدا با ضریب استاندارد ۰/۱۶- بر اهمال کاری تحصیلی تاثیر می گذارد (اثر معکوس). همچنین سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر وظیفه شناسی با ضریب استاندارد ۰/۱۳ اثر گذار است یعنی با افزایش سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر میزان وظیفه شناسی افزوده می شود (اثر مستقیم). در ضمن وظیفه شناسی نیز با ضریب استاندارد ۰/۳۳- بر اهمال کاری تحصیلی اثر گذار است. بدین معنی که با افزایش وظیفه شناسی از میزان اهمال کاری تحصیلی کاسته می شود (اثر معکوس) تمامی اثرات در سطح $P < 0/001$ معنی دار است.

۲- اثر غیر مستقیم
 برای ارزیابی روابط واسطه ای در این مرحله نیز از آزمون بوت استرپ استفاده شد و $p < 0/05$ معنی دار شد. در جدول ۱۸-۴ براساس اثرات غیر مستقیم یا میانجی برای مدل فرضی پنجم و نیز براساس مندرجات این جدول اثر سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر اهمال کاری تحصیلی با واسطه گری وظیفه شناسی دارای ضریب استاندارد ۰/۲۴۳ ($p = 0/001$) می باشد.

جدول ۸. اثرات میانجی مدل فرضی پنجم

متغیر مستقل	متغیر واسطه	متغیر وابسته	حدود بوت استرپ		خطای برآورد	اندازه اثر	سطح معنی داری
			حد بالا	حد پایین			
استقلال	وظیفه شناسی	اهمال کاری تحصیلی	-۰/۰۹۸	-۰/۳۴۸	۰/۰۶۱	۰/۲۴۳	۰/۰۵

همانطور که در جدول ۱۸-۴ مشاهده می شود در آزمون بوت استرپ عامل وظیفه شناسی معنادار شده است. یعنی در این مسیر، عامل شخصیتی وظیفه شناسی در رابطه بین سلامت خانواده (استقلال) مبدا و اهمال کاری تحصیلی نقش میانجی دارد.

جدول ۹. نتایج بررسی نقش میانجی عوامل شخصیتی در رابطه بین سلامت خانواده (استقلال) مبدا و اهمال کاری تحصیلی

مسیر متغیر میانجی	اثر مستقیم بدون متغیر میانجی	اثر مستقیم با متغیر میانجی	اثر غیر مستقیم (سطح معناداری با استفاده از آزمون بوت استرپ)
	-۰/۱۴**	-۰/۲۷*	۰/۳۹۵
	-۰/۱۴**	-۰/۲۹*	۰/۱۴
	-۰/۱۴**	-۰/۳۲*	۰/۰۹۴
	-۰/۱۴**	-۰/۲۳*	۰/۱۵۴
	-۰/۱۴**	-۰/۱۶*	۰/۲۴۳

سطح معناداری کمتر از ۰/۰۰۱*

نتیجه گیری

در ابتدا پیش از بررسی سوالات پژوهش، همبستگی بین متغیرهای پژوهش مورد بررسی قرار گرفت. نتایج همبستگی بین مولفه سلامت خانواده (استقلال) مبدا و اهمال کاری تحصیلی حاکی از رابطه منفی و قوی بین مولفه استقلال سلامت خانواده مبدا با مولفه های امتحان، تکالیف و مقالات اهمال کاری تحصیلی می باشد. همان طور که در فصل ۴ آمده است، اهمال کاری امتحان کمترین همبستگی را با استقلال نشان داد.

همچنین، نتایج حاصل از بررسی همبستگی مولفه استقلال سلامت خانواده مبدا با مولفه های ویژگی های شخصیتی حاکی از رابطه مثبت و قوی با مولفه های وظیفه شناسی و برون گرایی و رابطه منفی قوی با مولفه روان آزرده خوبی بوده است. البته همان طور که در فصل ۴ بیان شده است استقلال خانواده مبدا بیشترین همبستگی را با وظیفه شناسی نشان داده و روان آزرده خوبی کمترین همبستگی را با استقلال نشان داد.

همان طور که نتایج یافته ها نشان داده است، سلامت خانواده (استقلال) مبدا بر ویژگی های شخصیتی روان آزرده خوبی، برون گرایی، تجربه پذیری، توافق جویی، و وظیفه شناسی و اهمال کاری تحصیلی، تاثیر دارد. همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد که سلامت خانواده (استقلال) مبدا از طریق ویژگی های شخصیتی روان آزرده خوبی، برون گرایی، تجربه پذیری، توافق جویی و وظیفه شناسی به عنوان عامل میانجی، بر اهمال کاری تحصیلی نیز تاثیر معناداری دارند. به عبارتی دیگر هرچه استقلال در خانواده مبدا کمتر باشد ویژگی های روان آزرده خوبی بیشتر و اهمال کاری تحصیلی نیز بیشتر می شود. این در حالی است که با افزایش استقلال در خانواده مبدا، با کاهش تجربه پذیری و افزایش اهمال کاری تحصیلی و با افزایش برون گرایی، توافق جویی و وظیفه شناسی کاهش اهمال کاری تحصیلی رقم می خورد.

اجتماعات و مهمانها، در عمل قاطع و فعال می باشند. این افراد هیجان و تحرک را دوست دارند و امیدوار به موفقیت در آینده هستند. همچنین این افراد در کارهای گروهی عملکرد بهتری دارند و از آنها لذت می برند. افراد برون گرا در امتحانهای شفاهی نمره های بالایی کسب می کنند و به هنگام قرار گرفتن در برابر دیگران (هنگام سخنرانی) عملکرد مناسب دارند و به ایفای نقش می پردازند. از آنجایی که افراد با سطوح بالای برون گرایی پر انرژی، پرحرف، علاقه مند به کارهای گروهی، اجتماعی، توانایی اظهارکنندگی دارند. بسیاری از این ویژگی های می تواند نقش مثبتی در جهت پیشرفت تحصیلی ایفا کند (۲۸).

در زمینه اهمال کاری و تجربه پذیری نتایج متفاوتی وجود دارد واتسون و مک الروی و دود (۲۹). در پژوهش امامی پور و سلطانی و نصری، دماوندی و عاشوری (۳۰) ویژگی شخصیتی تجربه پذیری پیش بینی کننده منفی و معنی دار اهمال کاری تحصیلی است، یعنی افرادی که علاقه مند به تجارب جدید هستند و در تجربه اندوزی باز عمل می کنند، اهمال کاری تحصیلی کمتری دارند به دیگر معنی با افزایش میزان تجربه پذیری، میزان اهمال کاری تحصیلی آنها کاهش می یابد. این در حالی است که به طور کلی محققان برسر تفسیر عامل تجربه پذیری اختلاف نظرانی با هم دارند، که اثبات دیگری است بر تفاوت فرهنگ ها و ملیت های مختلف. این عامل با تمایل به داشتن یک زندگی خیالی و فانتزی، تحسین و علاقه به هنر، موسیقی و شعر، ارج نهادن به تجارب احساسی، علاقه به تجارب و فعالیت های بدیع، کنجکاوی و آماده بودن برای بررسی مجدد سنن اجتماعی، مذهب و ارزش های سیاسی مرتبط است.

کاگان، مک کری، ایلهان و کاندمیر^۱ معتقدند که افراد با ویژگی شخصیتی توافق جویی، چون افرادی گرم و اجتماعی هستند و بهتر می توانند با استرس های زندگی خود مقابله کنند بنابراین در انجام تکالیف خود، دچار اهمال کاری تحصیلی نمی شوند. به نظر می آید در خانواده های سالم با رشد ویژگی های استقلال در فرزندان فضایی برای رشد، همدلی، نوع دوستی و تاکید بر رفع نیازهای عاطفی و روانی فرزندان بوجود می آید و بنابراین در این فضا فرزندان ضمن برخورداری از ویژگی های شخصیتی توافق جویی به دلیل نوع دوستی و انعطاف پذیری خود نیز عملکرد تحصیلی خیلی بهتری خواهند داشت.

وظیفه شناسی عبارت است از مهار تکانه های تجویز شده از سوی جامعه که سبب تسهیل رفتارهای معطوف به هدف و وظایف فرد می گردد (۳۱) و شامل ویژگی هایی چون سخت کوشی، نظم، دقت عمل، قابل اعتماد بودن و پیروی از قوانین می باشد. فرد با وجدان، فردی هدفمند، با اراده و مصمم است. افراد موفق، موسیقیدانان بزرگ و ورزشکاران بنام این صفات را در حد بالایی دارند.

آنچه در تبیین وظیفه شناسی مطرح است اینکه در خانواده سالم اعضای خانواده مراقب یکدیگر، شریک و همدل می باشند و بر همدیگر ارج می نهند و همزمان در حیطه شخصیتی از یکدیگر قابل تمایزند ضمن آنکه استقلال خویش را حفظ کرده و ضمن تشویق و

علاوه براین، نتایج همبستگی مولفه های ویژگی های شخصیتی با مولفه های اهمال کاری تحصیلی نشان می دهد که بین مولفه روان آزرده خوبی با مولفه های اهمال کاری رابطه مثبت و بین مولفه های برون گرایی، تجربه پذیری، توافق جویی و وظیفه شناسی با مولفه های اهمال کاری تحصیلی رابطه منفی وجود دارد. البته همان طور که در فصل ۴ گفته شده است رابطه بین مولفه وظیفه شناسی با اهمال کاری تحصیلی منفی تر و قوی تر از سایر مولفه ها می باشد و نیز رابطه بین مولفه تجربه پذیری با مولفه های اهمال کاری تحصیلی رابطه منفی ضعیف تری وجود دارد.

با توجه به اینکه عوامل شخصیتی دارای پنج مؤلفه می باشد، این سوال پژوهشی خود شامل ۵ سؤال است که به ترتیب تک تک آنها مورد بررسی قرار می دهیم.

نتایج تحلیل مسیر و آزمون بوت استرپ نشان داد سلامت خانواده (استقلال) مبدا علاوه بر تأثیر مستقیم بر اهمال کاری تحصیلی، به طور غیر مستقیم و از طریق نقش میانجی گری عوامل شخصیتی روان آزرده خوبی، برون گرایی، تجربه پذیری، توافق جویی و وظیفه شناسی بر اهمال کاری تحصیلی تأثیر دارد. اما در این بین سلامت خانواده (استقلال) مبدا با افزایش برون گرایی، توافق جویی و وظیفه شناسی باعث کاهش اهمال کاری تحصیلی می شود و این در حالی است که افزایش سلامت خانواده (استقلال) مبدا با کاهش روان آزرده خوبی و تجربه پذیری موجب کاهش اهمال کاری تحصیلی شده است.

در تبیین یافته های پژوهش حاضر می توان گفت در خانواده هایی که میزان استقلال پایین است به دلیل نبود فضای مناسب برای بیان احساس، نداشتن آزادی برای ابراز نظر، عدم پذیرش نظرات مخالف در خانواده و در مجموع عدم درک فرزندان توسط والدین، خشم و نگرانی فرزندان افزایش می یابد و این امر با ایجاد حس ناتوانی، کاهش اعتماد به نفس و سایر ویژگی های روان آزرده خوبی، عدم توانایی در مدیریت هیجان را نیز به دنبال دارد طوری که در برخورد با مشکلات معمولاً ضعیف عمل می کنند یعنی فرزندان در ارزیابی توانمندی، خود را بیشتر ناتوان فرض نموده بنابراین در مواجهه با مشکلات تحصیلی نیز با اجتناب از مسائل پیش رو و ناراضی از مطالعه خود و مشغول شدن در کار دیگر و اجتناب از کار مهم خود دست به اهمال کاری می زند (۲۷).

در تبیین یافته ویژگی شخصیتی برون گرایی به نظر می رسد اساس خانواده سالم همدلی و درک متقابل افرادی است که در کنار هم زندگی می کنند و این تعامل موجب رشد و شکوفایی استعدادها، ارزش های اجتماعی و کسب اعتماد به نفس لازم (ثنائی، ۱۳۷۸) می شود، به نظر می آید فرزندان این خانواده ها تعامل با دیگران را دوست دارند این خصوصیات که ویژگی های افراد برون گراست منجر می شود تا این افراد به دور از اضطراب و با قدرت اعتماد به نفس بالا معمولاً فعال، پر انرژی و از انگیزه و اشتیاق تحصیلی بالایی برخوردار باشند در واقع این طور به نظر می آید برون گراها افراد اجتماعی هستند که علاوه بر دوستدار دیگران بودن و ترجیح

¹ - kagan, M, Cakir, ilhan & Kandemir

analysis. *Personality and Individual Differences*, 30 (1), 149 - 158.

9. Hovestadt, A. J., Anderson, W. T., Piercy, F. P., Cochran, S. W., & Fine, M. (1985). A FAMILY - OF - ORIGIN SCALE. *Journal of Marital and Family Therapy*, 11 (3), 287-297.

10. Karami, A. (1388). Investigating the psychometric properties and standardization of the main family health level scale. *Journal of Consulting Research*, Volume 1, Number 38.

11. Gonzalez, A. R., Holbein, M. F. D., & Quilter, S. (2002). High school students goal orientations and their relationship to perceived parenting styles. *Contemporary Educational Psychology*, 27, 450-470.

12. Koerner, F. A., & Maki, L. (2004, July). Family communication patterns and social support in families of origin and adult childrens subsequent intimate relationships. Paper presented at the International Association for Relationship Research Conference, Mdison.

13. Damas, E, J. W., & Laughlin. J. (2001). Latent model of family process in African American families: Relationships to child competence, achievement, and problem behaviors. *Journal of Marriage and Family*, 63, 967-98.

14. Agriculture, Q; Firoozbakht, S. and Fooladcheng, M. (2011). Investigating the role of parents 'goal orientation perception and family communication model in students' goal orientation. *Family Research Quarterly* (7) 28, 477-463

15. Alone Rashvanloo, F and Hejazi, A (2010). Relationship between parents' parenting styles and academic motivation of high school students. *Knowledge of behavior (education and community)*. 29, (16). 14-1.

16. Solomon, B. C., & Jackson, J. J. (2014). Why do personality traits predict divorce? Multiple pathways through

ترغیب یکدیگر، وظایف و نقشهای خود را حفظ می کنند. السون و بیوار (۳۲) نیز معتقدند خانواده سالم خانواده ای است که برای اعضای خود رشد و شکوفایی، احساس تعهد و مسئولیت پذیری، استقلال و آزادی در پی داشته باشد. بنابراین در چنین خانواده هایی با حفظ و ارتقای استقلال افراد، با تاکید بر پیشرفت تحصیلی، اهمال کاری تحصیلی ملموس نیست.

References

1. Zakeri, H .; Esfahani, B.N. and Razmjooe, M. (2013). "Parenting styles and academic procrastination". *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 84: 57-60.

2. Emamipour, S. and Soltani, M. (1394). Predicting academic procrastination based on metacognitive beliefs and five personality factors. Master Thesis. Central Tehran Azad University.

3. Zare H, Mahboobi T and Salimi, H (1394). The effect of hope-promoting cognitive education on reducing procrastination and academic self-disability of Payame Noor Buchan University students. *Scientific-Research Journal of Education and Evaluation*, 8 (32), 110-93.

4. Klibert, J., Langhinrichsen-Rohling, J., Luna, A., & Robichaux, M. (2011). Suicide proneness in college students: Relationships with gender, procrastination, and achievement motivation. *Death Studies*, 35 (7), 625-645.

5. Grolnick, W. S. (2009). The role of parents in facilitating autonomous self-regulation for education. *Theory and Research in Education*, 7 (2), 164-173.

6. Guay, F., & Vallerand, R. (1997). Social Context, Student s Motivation and Academic Achievement: to ward a process model. *Social Psychology of Education*, 1, 211-233.

7. Monadi, M. (1384). The effect of parenting practices on the social and cultural personality of young people. *Family and Research Quarterly*, No. (3), 54-27.

8. Watson, D. C. (2001). Procrastination and the five factor model: A fact level

and the core of control. *Journal of Educational Psychology Studies*, 5 (14), 126-99.

26. Jokar, Bahram, and Delavarpour, Mohammad Agha (1386). The relationship between educational procrastination and achievement goals. *New Educational Thoughts*, Volume 3, Number 3: 80-61.

27. Sepehrian, F (1390). Academic procrastination and its predictors. *Psychological Studies*, Volume 7, Number 4: 26-9.

28. Freeman, E. K. ; Fuenzalida, C. L. and Stoltenberg, I. (2011). "Extraversion and Arousal Procrastination: Waiting for the Kicks". *Current Psychology*, 30: 375-382.

29. McElroy, T., & Dowd, K. (2007). Susceptibility to anchoring effects: How openness-to- experience influences responses to anchoring cues. *Judgment and Decision Making*, 2 (1), 48-53.

30. Nasri, p. ; Ebrahim Damavandi, M. and Ashouri, A. (1393). Predict procrastination based on personality traits, identity styles, and commitment. *Quarterly Journal of Personality and Individual Differences*. 3 (3), 17-1.

31. Goldberg, L. R. (1992). The development of markers for the Big-Five factor structure. *Psychological assessment*, 4 (1), 26.

32. Cheraghi, Mona (1393). Spouse Relationship Styles in Iranian Couples and Designing and Evaluating the Effectiveness of a Culture-Based Intervention Package on Marital Adjustment and the Quality of Relationships with Spouse's Family, PhD Thesis, Clinical Psychology, Shahid Beheshti University.

satisfaction. *Journal of personality and social psychology*, 106 (6), 978.

17. Flett, G. L., Blanckstein, K., Hewitt, P. L., & Koledin, S. (1992). Components of perfectionism and procrastination in college students. *Social Behavior and Personality*, 20, 85 - 94.

18. Karatas, H. (2015). "Correlation among academic procrastination, personality traits, and academic achievement." *Anthropologist*, 20 (1,2): 243-255.

19. Zer, B.U. & Saçkes, M. (2011). Effects of Academic Procrastination on College Students 'Life Satisfaction. *Proceedings of Social and Behavioral Sciences*, 12,512-519.

20. Schouwenburg, C.H., Lay, Pychyl, T.A., Ferrari. J.R., Editors (2004). *Counseling the procrastinator in academic settings*, American Psychological Association, Washington, 3-17.

21. Gillespie, N. A., & Martin, N. G. (2006). Neuroticism as a genetic marker for mood and anxiety. In T. Canli (Ed.), *Biology of personality and individual differences* (pp. 225- 250). New York: Guilford.

22. Hooman, Haidar Ali (1384). *Structural equation modeling using LISREL software*. Tehran: Samat Publications.

23. Grossi Farshi, M. (۱۳۸۰). *A new approach in personality assessment (application of factor analysis in personality studies)*. First Edition. Tabriz: Daniel Publishing and Sociologist.

24. Costa Jr., P. T., & McCrae, R. R. (1992). *Revised NEO Personality Inventory (NEO-PI-R) and NEO Five-factor Inventory (NEO-FFI): Professional manual*. Odessa: Psychological Assessment Resources.

25. Namian, S. and Hosseinchari, M. (1390). Explain students' academic procrastination based on religious beliefs